Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2025-0984

(mr. M.E.J. Bracco Gartner, voorzitter en mr. D.P. van Strien, secretaris)

Datum uitspraak	10 december 2025
Klacht van	De consument
Tegen	ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit de Algemene Voorwaarden Beleggen en de Voorwaarden Opties

Samenvatting

Optiehandel. De commissie moet beoordelen of de bank bij het berekenen van de variabele servicefee rekening moet houden met de negatieve waarde van geschreven opties en komt tot het oordeel dat dit niet hoeft.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de bank; 3) de repliek van de consument en 4) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consument heeft een beleggingsrekening bij de bank. Op deze rekening zijn de Algemene Voorwaarden Beleggen en de Voorwaarden Opties van toepassing. De consument belegt op basis van execution only via het product Zelf op de Beurs.

2.2 De bank berekent voor Zelf op de Beurs een variabele servicefee. De berekeningswijze van deze fee is in het document “Tarieven Beleggen” als volgt omschreven: “*de bovenstaande tarieven worden berekend over het gemiddelde belegde vermogen. Dit gemiddelde wordt bepaald op basis van de waarde van het belegd vermogen aan het eind van elke maand.*”

2.3 Op de website staat op een vergelijkbare wijze beschreven hoe de variabele servicefee wordt berekend.

2.4 Eind 2024 heeft de consument de bank verzocht de berekeningswijze van de servicefee te corrigeren. Hij vraagt de bank bij het bepalen van het belegd vermogen ook de negatieve waarde van de door hem geschreven opties mee te rekenen. De bank heeft dit verzoek en de daaropvolgende klacht afgewezen. Wel heeft zij de tekst op de website over de variabele servicefee aangepast naar: *"Daarnaast betaal je een servicefee. Dit is een percentage van het gemiddeld belegd vermogen per Beleggingsrekening op jaarbasis. Het gemiddeld vermogen (exclusief de waarde van opties) wordt aan het eind van iedere maand bepaald."*

De klacht en vordering

2.5 Volgens de consument houdt de bank bij het berekenen van de variabele servicefee ten onrechte geen rekening met de negatieve waarde van geschreven opties. Onder het "belegd vermogen", waarover de servicefee wordt berekend, valt namelijk ook de (negatieve) waarde van opties. De consument wil hiervoor vanaf 1 januari 2019 gecompenseerd worden. Een voorlopige berekening voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 mei 2025 komt op een bedrag van € 5.000,-. Over dit bedrag vordert de consument wettelijke rente vanaf 31 maart 2022.

Het verweer

2.6 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De commissie moet beoordelen of de bank bij het berekenen van de variabele servicefee rekening moet houden met de negatieve waarde van geschreven opties. De commissie is van oordeel dat dit niet hoeft en zal hieronder toelichten waarom.

3.2 Bij de beoordeling geldt als uitgangspunt dat de bank een bepaalde mate van contracts- en beleidsvrijheid heeft en daarbij hoort ook de prijs waartegen zij haar dienstverlening aanbiedt. Wel is het van belang dat de consument uit de voorwaarden kan opmaken hoe de bank de prijs berekent (waarmee hij instemt als hij een beleggingsrekening bij de bank opent).

3.3 De variabele servicefee wordt berekend over het "belegd vermogen". Volgens de consument mag op grond van deze term, diverse formele documenten, diverse downloads en teksten van de bank op de site worden verondersteld dat ook de negatieve waarde van geschreven opties een component is van het belegde vermogen. De commissie merkt op dat men bij deze lezing van de voorwaarden óók de positieve waarde van geschreven opties zou moeten meenemen bij het vaststellen van het belegd vermogen.

3.4 De commissie stelt vast dat de term “belegd vermogen” niet in de voorwaarden wordt gedefinieerd. Wel wordt in de Algemene Voorwaarden “beleggingen” gedefinieerd, als *“financiële instrumenten in de zin van artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht”*. Daaronder vallen – zoals de consument zelf ook aangeeft – opties. Ook wordt “vermogen” gedefinieerd, maar niet op een bruikbare wijze.

3.5 In de Voorwaarden Opties is een “optie” gedefinieerd als *“een recht om tegen een vooraf bepaalde prijs binnen een afgesproken periode een of meer bepaalde Onderliggende Waarde(n) te kopen of te schrijven, welk recht kan worden afgewikkeld door middel van materiële levering of in contanten”*. Een optie is dus een recht op een onderliggende waarde. “Onderliggende waarde” is gedefinieerd als *“het Belegging of andere waarde waarop de Optie betrekking heeft”*. Verder wordt vermeld dat het schrijven van opties leidt tot marginverplichtingen en dat voor deze marginverplichtingen zekerheden moeten worden aangehouden. Hieruit volgt dat het schrijven van opties (na ontvangst van een premie) weliswaar leidt tot verplichtingen waarvoor zekerheden moeten worden aangehouden, maar niet dat dit leidt tot een directe vermindering of verhoging van het belegd vermogen. Dit gebeurt pas op het moment van sluiten van de optie of wanneer assignment plaatsvindt. Van een waarde van de geschreven optiepostie die een directe weerslag heeft op de hoogte van het belegd vermogen kan – anders dan bij een positie in aandelen of obligaties - naar het oordeel van de commissie niet worden gesproken. De consument mocht er dan ook redelijkerwijs niet van uitgaan dat de negatieve waarde van opties wordt meegenomen bij het bepalen van de omvang van het belegd vermogen voor het berekenen van de variabele servicefee. De informatie in de overige door de consument overgelegde documentatie, zoals de teksten op de website of het orderscherm, kan niet tot een ander oordeel leiden.

3.6 Dat de bank na het indienen van de klacht de tekst op de website heeft aangepast, maakt het oordeel ook niet anders. Ook vóór deze verduidelijking was op grond van de (in de voorwaarden beschreven) werking van opties voldoende duidelijk dat de (negatieve) waarde van geschreven optieposities niet van invloed is op de omvang van het belegd vermogen.

Ambtshalve toetsing

3.7 Voor de beoordeling van de klacht zijn de in de bijlage bij deze uitspraak geciteerde artikelen uit de Algemene Voorwaarden Beleggen en de Voorwaarden Opties van belang. Deze zijn door de commissie getoetst aan het Europese en Nederlandse (consumenten)recht waarvoor ambtshalve toetsing geldt en de commissie acht deze bepalingen niet in strijd met de genoemde regelgeving.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit de Algemene Voorwaarden Beleggen en de Voorwaarden Opties

Algemene voorwaarden beleggen

Beleggingen zijn financiële instrumenten als bedoeld in artikel 1:1 Wet op het financieel toezicht.

Vermogen is de inleg zoals afgesproken in de Overeenkomst voor Vermogensbeheer en Vermogensadvies, vermeerderd met later toegevoegde Beleggingen en verminderd met later onttrokken Beleggingen.

Voorwaarden Opties

d. Marginverplichting
De verplichting van de Klant, tot het verstrekken van zekerheid aan ING indien de Klant (gedeeltelijk) ongedekte Opties schrijft;

e. Onderliggende Waarde
Het Belegging of andere waarde waarop de Optie betrekking heeft;

f. Optie
Een recht om tegen een vooraf bepaalde prijs binnen een afgesproken periode een of meer bepaalde Onderliggende Waarde(n) te kopen of te schrijven, welk recht kan worden afgewikkeld door middel van materiële levering of in contanten;

Artikel 4 Risico' s en werking van beleggen in Opties
4.4.1 (...) Als de Klant overgaat tot het schrijven van callopties, rust op de Klant de Marginverplichting. Om aanwijzing (assignment) te voorkomen, kan de Klant altijd de door de Klant geschreven Optie sluiten. Het verlies van de Klant is dan het verschil tussen de door de Klant ontvangen en de door de Klant betaalde premie alsmede de transactiekosten.
4.4.2 (...) Als de Klant overgaat tot het schrijven van putopties, rust op de Klant de Marginverplichting. Om aanwijzing (assignment) te voorkomen, kan de Klant altijd de geschreven Opties sluiten. Het verlies van de Klant is dan het verschil tussen de door de Klant ontvangen en de door de Klant betaalde premie alsmede de transactiekosten.

Artikel 6 Marginverplichting
6.1 Indien de Klant als schrijver van een Optie optreedt, dient hij, alvorens tot het schrijven kan worden overgegaan, aan [de bank] de vereiste zekerheden te verstrekken om aan de Marginverplichting te kunnen voldoen. De margin zal worden geblokkeerd op de Beleggingsrekening. Deze blokkade strekt tot zekerheid van de nakoming van de door de Klant ingevolge het schrijven van de Opties aangegane (toekomstige) verplichting. (...)